

Vi bryr oss – SAMMEN for barn og unge

Tidlig innsats til barnets beste

En veileder
fra bekymring
til handling

En veileder for ansatte
i Gjerstad kommune og deres
samarbeidspartnere

Gjerstad kommune

Innhold:

1. Innledning	3
2. Risiko- og beskyttelsesfaktorer	4
3. Oppfatte signaler og tegn på bekymring	5
4. Hvordan gå fra bekymring til handling ?	7
5. Rutiner -Hvordan gå fra bekymring til handling?	7
6. Rutinebeskrivelse- bekymringsmelding fra privatpersoner eller andre eksterne	8
7. Samtaleguide - Samtale med barn og unge	10
8. Samtaleguide- samtale med foreldre	10
VEDLEGG	
1. Oversikt over hjelpetiltak	12
2. Samtykkeskjema	16

Målet med handlingsveilederen er å sikre at alle som jobber med barn og unge skal vite **når** det er grunnlag for bekymring, **hvordan** en bekymring skal håndteres, og **hvem** som skal gjøre hva. Veilederen skal fungere som en veiviser.

Handlingsveilederen skal bidra til at vi oppdager tegn og symptomer på et tidlig tidspunkt, beskriver rutiner for alle tjenester og bidra til god samhandling mellom de ulike tjenestene. Den enkelte enhet må ha gode rutiner for hvordan veilederen implementeres og gjøres kjent for personalet. Veilederen er utarbeidet slik at den kan anvendes uavhengig av hva som er årsaken til bekymringen.

Barnas første leveår legger et viktig grunnlag for videre vekst og utvikling. "En god barndom varer i generasjoner. Dette gjelder også for en dårlig barndom" (Oppvekstrapport 2017). Det er derfor spesielt viktig at barn og familier i risiko får nødvendig hjelp og oppfølging så tidlig som mulig.

Veilederen ble utarbeidet mellom periode 2016-2017, og er et produkt av tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. Ressursgruppa har bestått av følgende:

- Tonje Berger Ausland, Leder for samfunnsenheten og prosjektleder
- Anette Strandmyr Fidje, Prosjektkoordinator
- Lina Flaten, Enhetsleder for barnehagen
- Monica Haugen, Styrer barnehagen
- Maren Anne Vestøl, Pedagogisk leder
- Harald Færnes, Styrer Abel Ungdomsskole
- Carina Mæsel Fløystad, Spes.ped.koordinator
- Linda Cecilie Trydal, Spes.ped.koordinator
- Solfrid Stiansen, SFO-leder
- Hege Holthe Ausland, Barneverntjenesten
- Torill Hommefoss Sletten, Helsesøster
- Ingvill Mork, Helsesøster
- Stein Jørgen Storo, NAV-veileder

Prosjektgruppen har hentet inspirasjon fra andre modellkommuner, og bygger bl.a også på "oppvekstrapporten 2017" (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet), "Fra bekymring til handling- En veileder om tidlig intervensjon på rusområde" (Helsedirektoratet 2010), Tidlig inn til barnets beste-En veileder for ansatte i Drammen kommune og deres samarbeidspartnere (Drammen kommune 2013) , Modum kommune-handlingsveileder ved bekymring (2016), Plan for oppvekst (Gjerstad kommune 2015) og plan for helse-og omsorg (Gjerstad kommune, 2015) og Bedre tverrfaglig innsats (BTI-modellen) (KoRuS-Sør).

1. Innledning

Handlingsveilederen "Vi bryr oss-SAMMEN for barn og unge" er utarbeidet som en del av Gjerstad kommunes modellkommuneprosjekt støttet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og opplæringsprogrammet "Barn i rusfamilier" fra Kompetansesenter Rus- region sør(KoRuS).

2. Risiko- og beskyttelsesfaktorer

En risikofaktor er noe som øker sannsynligheten eller risikoen for et visst utfall, for eksempel psykiske plager. Tilsvarende kan en beskyttende faktor minske sannsynligheten for et negativt utfall når risikofaktorer er tilstede. Risiko- og beskyttelsesfaktorer er identifisert på mange nivåer: hos individet og familien, hos venner, lærere, førskolelærere, på skolen eller barnehagen, i lokalsamfunnet og samfunnsstrukturer samt som et resultat av hendelser og forandringer i miljøet over tid.

Individnivå	<ul style="list-style-type: none"> • Positive holdninger til rusmidler • Tidlig debut • Manglende kunnskap om rus og risiko • Individuell sårbarhet • Utsatt for seksuelle og fysiske overgrep, fremtids pessimisme • Lavt selvbilde • Psykiske plager • Å være vitne til eller utsatt for vold (begge deler rammer hardt) 	<ul style="list-style-type: none"> • Medfødt robusthet og kapasitet • Sosial kompetanse • Opplevelse av mening og sammenheng • Kreativitet • Hobbyer • Fritidsaktiviteter • Fremtidsoptimisme • Godt selvbilde • God selvtillit/trygg • Kunnskap
Familie	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende tilsyn • Manglende interesse for den unge • Tilknytningsproblem • Dårlig samspill i familien og mye konflikter mellom voksne og barn • Tillatende oppdragerstil, rusmiddelbruk • Seksuelle og fysiske overgrep • Stor fattigdom • Foreldre med lav omsorgskompetanse • Rusmisbruk • Psykiske lidelser hos foreldre • Lav sosioøkonomisk status 	<ul style="list-style-type: none"> • God relasjon til foreldrene/-foresatte • God kommunikasjon og samspill (trygge og tydelige voksne) • Autorativ oppdragelse (kontroll og varm), struktur og regler • Høyere sosioøkonomisk status • God og stabil omsorgssituasjon • Synliggjøre forventninger-stille krav
Venner	<ul style="list-style-type: none"> • Rusbruk og kriminalitet hos venner • Venners antisosiale normer • Lav sosial status hos venner • Manglende venner 	<ul style="list-style-type: none"> • Tydelige normer, tilknytning, prososiale venner
Skole	<ul style="list-style-type: none"> • Dårlig skolemiljø/klima • Lave forventninger • Mobbing • Lese- og skrivevansker • Dårlig likt, manglende eller «dårlige» venner • Skulk • Manglende interesse for skolen 	<ul style="list-style-type: none"> • God relasjon til skolen • Utvikle kompetanse og positive aktiviteter • God tilhørighet • Trygge og anerkjennende lærere • Mestringsfølelse
Nærmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Få ressurser til forebyggende arbeid • Høy kriminalitet • Normer som aksepterer konsum, tilgang på rusmidler • Dårlig bomiljø • Fattigdom 	<ul style="list-style-type: none"> • Minst en betydningsfull voksen • Prososiale venner • Felles verdier-sunne verdier • Samfunnsstruktur som støtter mestringsstrategier • Delta på minst en fritidsaktivitet et fritidstilbud

(Med utgangspunkt i «Veilederen- Fra bekymring til handling, Helsedirektoratet 2010)

3. Oppfatte signaler og tegn på bekymring

Barns uttrykk for utrygghet eller tegn på at de lever i en vanskelig omsorgssituasjon skal alltid tas på alvor. Signaler er forskjellige fra barn til barn og kan variere med barnets alder, og bør nødvendigvis ikke bety at det er grunnlag for alvorlig bekymring. En liste over signaler vil derfor aldri kunne være helt utfyllende. Samtidig bør signaler på at barn har det vanskelig i de fleste tilfeller danne grunnlag for en samtale med foreldrene. Samtidig må vi være observante på at barn kan kompensere for foreldrenes manglende omsorg ved å være overdrevent ansvarlige og tilpassningsdyktige. Det er derfor ikke alle barn som viser tydelig symptomer (forebygging.no).

Signaler hos barn og unge

- o Manglende mimikk og følelsesuttrykk
- o Problemer med venner og sosial tilhørighet
- o Urolig og ukonsentrert, unormalt trett
- o Angst eller overdrevent bekymring
- o Manglende matpakke og gymtøy, dårlig eller skittent tøy, manglende tilbakemeldinger fra foreldre på skoleoppgaver og meldinger hjem
- o Aggressiv adferd, unormale sinneanfall som ikke står i samsvar med situasjonen/
- o Høyt fravær, mye syk og manglende hjemmearbeid
- o Likegyldig til prestasjoner på skolen
- o Seksualisert språk og adferd som ikke samsvarer med barnets alder
- o Uforklarlige blåmerker og/eller andre uforklarlige fysiske skader
- o Overdrevent ansvarlige
- o Forsøker å gjøre seg usynlig, «gå i ett med veggen»
- o Kroppsspråk v/naturlig berøring
- o Seksualiserte tegninger/lek
- o Vil ikke ha besøk av venner hjemme
- o Ikke med i organiserte aktiviteter

HUSK!
Sårbare barn er som andre barn- Veldig forskjellige!

Foreldrenes signaler

- o Gjennomgående stresset og urolig ved henting og levering av barnet
- o Virker gjennomgående trist eller deprimert
- o Høyt konfliktnivå mellom foreldrene
- o Lukter av alkohol og/eller virker ruset
- o Deltar sjeldent eller aldri på møter eller arrangementer
- o Er vanskelig å få tak i når det gis beskjeder
- o Virker truende eller aggressiv
- o Lite forståelse for barnets behov
- o Urealistiske forventninger til barnets kompetanse, sett i forhold til alder og modenhetsnivå

Selv om foresatte kan gjøre dumme valg noen ganger, så kan de være gode foreldre på andre områder!

Utsagn fra barnet

- o Barnet klager over tilbakevendende magesmerter og/eller hodepine og kvalme
- o Barnet forteller /gir uttrykk for at det er påført vold
- o Barnet forteller/gir uttrykk for at det har vært utsatt for seksuelle overgrep
- o Barnet forteller/gir uttrykk for at det har vært utsatt for urimelig straff, urimelige krav eller nedsettende behandling
- o Barnet forteller/gir uttrykk for at det har vært overlatt til seg selv uten tilsyn, har blitt forsømt på annen måte eller føler seg utrygg i hjemmet

Signaler i samspill mellom barn/unge og foreldre

- o Påfallende konfliktfylt samspill mellom foreldre og barn over tid
- o Barnet søker ikke trøst hos foreldrene når det er naturlig
- o Barnet er påfallende uberørt eller påfallende trøstløs når foreldrene går fra dem
- o Foreldrene viser ofte irritasjon og sinne mot barnet ved henting og levering
- o Foreldrene viser lite medfølelse og er uoppmerksomme når barnet søker kontakt
- o Barnet er ekstremt opptatt av foreldrene eller virker redd og engstelig i samspill med foreldrene

Tabellen under viser hvilke utfordringer vi står overfor når det gjelder å identifisere barn av foreldre med rusproblemer (Helsedirektoratet 2010, Bekymring til handling).

		FORELDRENE	
		Rusmiddelproblemet hos foreldre er kjent	Rusmiddelproblemet hos foreldre er IKKE kjent
BARNA	Tegn til mistilpasning hos barnet	A: Disse barna er lettest å identifisere. Barna viser tydelige tegn til mistilpasning for eksempel gjennom utagerende atferd eller tilbaketrekning og depresjon. Omsorgssituasjonen er generelt for dårlig. Barna kan ha behov for behandling og annen hjelp.	B: Barna viser tydelige tegn på mistilpasning, og hjelpebehovene kan være de samme som for gruppe A. Når en ikke kjenner til foreldrenes rusmiddelproblemer og konsekvensene av disse for barnas dagligliv, kan en ende opp med å behandle barnas symptomer uten å forholde seg til rusproblemet til foreldrene som sentral årsak til barnas problemer.
	IKKE tegn til mistilpasning hos barnet	C: Barna fremstår som upåfallende eller til og med ekstra ressursterke og tilpasningsdyktige. Barna vil ofte kompensere for foreldrenes manglende omsorg ved å innta rollen som den voksne og ansvarlige. Selv om barna fremstår som velfungerende kan de slite med emosjonelle og kognitive vansker, og det kan på sikt medføre en større sårbarhet for utvikling av psykiske lidelser som depresjon og angst i voksen alder.	D: Det er disse barna det er vanskeligst både å identifisere og intervenere overfor. Når det gjelder disse barna, er det viktig å legge merke til de vage signalene som gir en følelse av uro, selv om en ikke umiddelbart klarer å identifisere og sette ord på hva som forårsaker den.

Undring/bekymring

4. Hvordan gå fra bekymring til handling?

- 1. Undring/bekymring**
 - Observasjoner
 - Loggfør observasjoner med dato
- 2. Konkretiser undringen/bekymringen**
 - Systematiser observasjoner
- 3. Del undringen/bekymring**
 - Del undring med ansatte/leder i egen enhet
 - Del undringen med foreldre/og ungdommen/ og barnet (Les. Kap. 7 og 8).
- 4. Avgjør hvor bekymringen tas videre**

OBS!

Ved mistanke om vold eller overgrep, skal ikke foreldre/foresatte informeres i forkant. Da skal det tas direkte kontakt med barneverntjenesten.

4.a) Tiltak i egen enhet

4.b) Andre samarbeidspartnere (PPT, helsestasjonen etc.)
Med samtykke eller anonymt.

Eks. Ressursteam eller oppfølgingsamtaler

4.c) Bekymringsmelding til barneverntjenesten

(Eventuelt andre eksterne)

5. Rutiner -Hvordan gå fra bekymring til handling?

- 1. Undring/bekymring**
 - Observasjon- Hva er observert?
 - Gjør en vurdering-hvor bekymret er du?
 - Dokumenter i logg eller journal med dato
- vær konkret, ikke konkluder- samle ulike observasjoner
 - Undre seg sammen med kollegaer i samme juridiske fagfelt, der det er naturlig (samle observasjoner fra flere).
- 2. Konkretiser undringen/bekymringen**
 - Systematiser observasjoner- samle sammen alt som er dokumentert i logg og journaler
 - Hva er observert? Ulike arenaer for mer informasjon/observasjon?
- Hverdagsaktiviteter, lek, barn/elev/foresatte-samtaler, intervjuer, møter
 - Konkretiser bekymringen før du deler undringen med barn/-unge/foresatte/og kollegaer.
- 3. Del undring/bekymring**
 - Del bekymring med leder/ansatte internt i egen enhet.
 - Den nødvendige samtalen -Samtale med foreldre/ungdom/ barn (se kap. 7. og 8.). Foreldre skal involveres så tidlig som mulig. Husk og loggføre samtalen.

Ved mistanke om vold og overgrep, skal ikke foreldre/foresatte informeres i forkant. Da skal du ta direkte kontakt med barneverntjenesten.

4. Grunn til å gå videre?

Avgjør hvor bekymringen tas videre, eller om det er grunnlag for å avslutte saken.

- Tiltak i egen enhet
- Samarbeidspartnere (ressursteam, helsestasjon, PPT etc.)
- Bekymringsmelding til barneverntjenesten

Dersom du skal drøfte saken med samarbeidspartnere må du ha samtykke av foresatte eller drøfte saken anonymt uten samtykke.

Dersom det skal sendes bekymringsmelding til barneverntjenesten

- 1. Skriv bekymringsmeldingen – bruk mal som finnes på bufdir.no**
 - <http://barnevernvakten.no/file/bekymringsmeldingoffentlige.pdf>
 - Vær konkret, skriv ned observasjoner (ikke tolkinger)
- 2. Bekymringsmeldingen gjennomgås sammen med enhetsleder/nærmeste leder.**
 - Enhetsleder/fagansvarlig og melder skriver under på meldingen.
- 3. Gjennomgang av bekymringsmeldingen med foreldre/foresatte (unntak ved mistanke om vold og overgrep)**
 - Nærmeste leder skal være med på møte, evt en annen kollega alltid være to)
 - Sette av god tid, konkret og tydelig kommunikasjon
 - Foreldre/foresatte får mulighet til å kommentere meldingen. Foreldre/foresatte skriver under på at meldingen er gjennomgått. Husk at vurderingene dere har gjort er deres. Foreldrenes innspill og kommentarer kan legges med dersom de ønsker dette.

(Foresatte trenger ikke nødvendigvis være enige. Ønsker de ikke å skrive under, noteres dette på meldingen.)

4. Meldingen sendes barneverntjenesten

Videre saksgang i barneverntjenesten

- Barneverntjenesten skal innen en uke fra mottatt melding vurdere om det skal åpnes undersøkelse eller om saken skal henlegges.
- Åpnes undersøkelse skal undersøkelsen gjennomføres innen 3 mnd (særlig 6 mnd).
- Offentlig melder skal ha tilbakemelding innen 3 uker etter at meldingen er mottatt. Åpnes undersøkelsessak skal melder få ny tilbakemelding innen 3 uker etter gjennomført undersøkelse. Opplysningen inneholder informasjon om barneverntjenesten følger opp saken eller henlegges. Barneverntjenesten kan gi tilbakemelding om iverksatte tiltak, dersom det er viktig for melderens videre oppfølging av barnet.

5. Etter at meldingen er sendt, fortsetter samarbeidet mellom partene.

Viktig å fortsatt ha fokus på barnets beste og skape et så godt samarbeidsklima som mulig.

1. Dersom du som ansatt blir kontaktet av privatpersoner/ andre eksterne som er bekymret

- Vis til mulighet for å melde fra som privatperson (kan melde anonymt).
- Informere om mulighet til å ringe barneverntjenesten i kommunen. Der kan saken om ønskelig drøftes anonymt, og vedkommende kan også få veiledning i hvordan en bekymringsmelding fylles ut.

2. Barnevernets rutine for å følge opp og gi tilbakemelding til ekstern melder

- Fra mottatt melding har barnevernet en uke på å vurdere om det skal åpnes undersøkelse, eller henleggelse av meldingen.
- Starter barnevernet undersøkelse kan det være de tar kontakt for mer informasjon.

3. Informasjon om mulighet for å melde på nytt, dersom det ikke skjer endringer eller at situasjonen forverres.

For mer teori eller veiledning. Sjekk handlingsveilederen « fra bekymring til handling» utarbeidet av helsedirektoratet. <https://helse-direktoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/339/Fra-bekymring-til-handling-IS-1742.pdf>

6. Rutine- beskrivelse- bekymrings- melding fra privatpersoner eller andre eksterne

7. Samtaleguide - Samtale med barn og unge

Er du bekymret for et barn eller en ungdom? Snakk med dem!

Barn og ungdom trenger å bli sett, de trenger at noen bryr seg og vil snakke med dem også om vanskelige ting. Samtaler med barn og ungdom i vanskelige livssituasjoner krever stor grad av ydmykhet og empati fra den voksne. Hold deg til åpne spørsmål, være lyttende og støttende. Her er noen tips til hvordan du kan gjennomføre en samtale:

1. Planlegg samtalen;

Velg tid og sted. Når passer det best?

Sett av nok tid! Skru av mobilen, vær tilstede, LYTT!

NB: Noen ganger kan barnet eller ungdommen åpne for samtale før du får forberedt deg, ta imot muligheten om du kan. Dersom det er umulig, avtal konkret tidspunkt for når dere kan snakke sammen. Hold avtalen! Du kan aldri love et barn at du ikke skal fortelle dette videre til noen!

2. Gjennomfør samtalen;

Dersom du har en bekymring vær tydelig. Si at du er bekymret. Si hva du er bekymret for og hvorfor. Si at du kan ta feil.

Bruk et språk barnet forstår, tilpass alder.

Vær åpen og lyttende etter barnets frie fortelling.

Bruk åpne oppfølgingsspørsmål som:

- "Hva tenker du om det"
- "Fortell.."
- "Hvordan har du det da?"
- "Hvordan er det for deg?"

Vis oppriktig interesse og omsorg. Etterspør og anerkjenn barnas tanker, følelser og ressurser. Lytt og vær aktivt tilstede.

3. Planlegg avslutningen;

Oppsummer det dere har snakket om. Fortell konkret hva som vil skje den nærmeste tiden. Gi informasjon om hvem barnet eller ungdommen kan snakke med. Lag avtale for oppfølgingssamtale.

4. Dokumenter samtalen

Logg, journalnotat el annet.

8. Samtaleguide - samtale med foreldre

Er du bekymret for et barn eller en ungdom?

Den nødvendige samtalen med foreldre

Den nødvendige samtalen er en planlagt og godt forberedt samtale som tar utgangspunkt i bekymring for et barn, basert på konkrete og systematiske observasjoner av barnet. Målet med samtalen er å etablere et samarbeid med foreldrene rundt tiltak som kan bedre barnets situasjon og fungering. Her er noen tips til hvordan du kan gjennomføre en slik samtale:

5. Gjør en vurdering, Hvor bekymret er du?

Se "rutiner ved bekymring til handling" kapitel 5 i veilederen.

Systematiser observasjoner og vurder hvordan dere skal gå videre med saken. Viktig med godt forarbeid før samtalen!

6. Planlegg samtalen;

Velg tid og sted, hvor lenge skal samtale vare?

Avtal hvem som skal være med og rollefordeling. Alltid to fagpersoner.

Snakke gjennom hva dere vil ta opp, hvordan kan samtalen forløpe?

Hva er målet, hva frykter dere kan skje?

Inviter foreldre, gi info om samtals primære formål, tid, sted og hvem som vil delta.

7. Gjennomfør samtalen;

Ta utgangspunkt i at foreldre vil det beste for sine barn.

Vær barnets stemme. Presenter din bekymring;

Balanser beskrivelsen mellom det som fungerer godt og det som er vanskelig. Vær konkret, beskriv observasjoner. Saklig informasjon.

Vær interessert og lyttende i forhold til foreldrenes opplevelser av virkeligheten

Bruk åpne oppfølgingsspørsmål som:

- "Hva tenker dere om dette?"
- "Hvordan opplever dere..?"
- "Fortell.."

Gi plass til frustrasjoner og motstand og tål uenighet. Hold fokus på det som kan bedre barnets situasjon. Hvilke tiltak kan være aktuelle.

(Se vedlegg 1. Oversikt over hjelpetiltak.)

8. Planlegg avslutningen;

Avrund samtalen. Oppsummer det dere har snakket om.

Viktig med felles forståelse av hva som skal gjøres videre.

Konkretiser tiltakene dere har blitt enige om, evt beskriv nødvendige tiltak

Lag avtale for oppfølgingssamtale.

9. Refleksjon etter samtalen med kollega

Forsto foreldrene bekymringen?

Hva tenker dere om oppfølgingsplanen?

Hvordan ser bekymringen ut nå? Større eller mindre? Hvorfor?

Hvordan har dere det etter samtalen, gi hverandre tilbakemeldinger.

10. Dokumenter samtalen

Skriv et referat fra møtet på en slik måte at foreldrene vil kjenne det igjen

Trenger dere hjelp fra andre for å hjelpe familien videre?

Hvem har ansvar for videre oppfølging, gjør avtaler.

Tipsene er blant annet hentet fra "Den nødvendige samtalen" fra Kompetansesenter rus-region sør. For flere tips og detaljer se Hefte «Den nødvendige samtalen- Når samtalen handler om bekymringer for et barn- og foreldres bruk av alkohol» og tilhørende DVD.

Link: <http://www.korus-sor.no/verktoy/den-nodvendig-samtalen/>

Vedlegg

1. Oversikt over hjelpetiltak

Barneverntjenesten	Tlf. 47 99 33 33
Helsestasjon/skolehelsetjenesten	Tlf. 37 11 97 29
Flyktningetjenesten	Tlf. 94 51 46 91/ Tlf. 90 15 59 40
Psykiske helsetjenesten	Tlf. 37 11 97 62
Gjerstad legesenter	Tlf: 37 11 91 90
Pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT)	Tlf: 37 14 96 85
Alarmtelefon for barn og unge	Tlf. 116 111
Politi	Tlf. 02800

Ulike tiltak som tilbys av kommunale tjenester:

Det er visse kriterier og spesielle målgrupper som har rett på enkelte av tiltakene, gjelder ikke alle. Ta kontakt med riktig instans for mer informasjon angående tiltakene. Ressursteamene i skole og barnehage skal ha oversikt over de ulike hjelpetiltakene som finnes i og utenfor kommunen.

Familiehuset Tlf. 31 11 97 62

Tiltak	Hva er dette	For hvem	Kontakt
Helsestasjonen Foreldreveiledning (Trygghets sirkelen) ICDP (International child development program) Psykologisk førstehjelp PMTO (Parent management training)	Samtaler og veiledning: COS-P med behov Tlf. 37 11 97 29	Barn, unge og foreldre. Alle tjenesten	Helsestasjon/ Skolehelse-
Psykisk helsetjeneste	Samtaler/ veiledning lærere og foresatte	Elever, andre ansatte, helsestasjon eller direkte Tlf. 37 11 97 62	Lege Tlf.37 11 91 90, til psykisk helsetjeneste
Støttekontakt og avlastning	TFF (Tjenester for funksjonshemmede)	Barn og ungdom med spesielle behov	Tlf: 37 11 97 62
SLT (samordna lokale tiltak)	Samarbeidsmøte	Politi, skolehelsetjeneste, skole, barnevern Tlf. 37 11 97 62	SLT-koordinator på Familiehuset
Kjærlighet og grenser	Forebyggende tiltak rettet mot ungdom	7. klasse, foreldre og elever	Skole/Skolehelse-tjenesten (Helsestasjonen) Tlf: 37 11 97 76
MOT	Forebyggingsprosjekt	Ungdomsskoleelever	MOT-Coach/Helsesøster Tlf. 37 11 97 76

Skolene Tlf. 450 35 139 Barnehagen Tlf. 37 11 95 51/ 990 21 102

Skolene Tlf. 450 35 139 Barnehagen Tlf. 37 11 95 51/ 990 21 102			
Ressursteam Foreldreveiledning (Trygghets sirkelen) ICDP (International child development program) Psykologisk førstehjelp PMTO (Parent management training)	Tverrfaglig drøftningsarena	Skole/ bhg, helsestasjon, PPT, foreldre. Barneverntjenesten ved behov	Ledelsen ved aktuell Skole / barnehage
Barneverntjenesten Tlf. 479 93 333			
COS-P Veiledning	Foreldreveiledning	Barn 1-6 år	Barneverntjenesten Tlf. 47 99 33 33
Avlastning/ besøkshjem/ støttekontakt	Hjelp i hverdagen til barn og familier med ulike behov		
PMTO (Parent management training)	Foreldreveiledning	Barn i alderen 5-12	
MST (Multisystemisk terapi)	Behandlingstilbud for familier med ungdom med alvorlige atferdsvansker	Ungdom 12-18 år	
Beredskapshjem	Barn med akutt behov for omsorgsbasis	Barn uten omsorgspersoner	
Familieråd	Et møte mellom familiens private nettverk og offentlige instanser. Målet med møtet er å komme fram til en plan som skal bedre familiens, og da spesielt barnets, situasjon.	Alle typer barnevernssaker	
Råd og veiledning/ samtaler	Foreldreveiledning, samtaler med barn	Alle med behov	
TVERS ved Regionalt ressurscenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (ABUP)	Et tverretattlig behandlingstilbud for familier som har opplevd seksuelle overgrep eller vold i familien	Familier som har opplevd seksuelle overgrep eller vold i familien. Krever henvisning fra lege eller barneverntj.	ABUP Tlf. 37 07 50 00

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) Tlf.37 14 96 85

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)	Veiledning til skole og hjem	Lærere og foresatte	Risør Kommune, PPT. Krever henvisning.
ICDP (International child development program) Psykologisk førstehjelp PMTO (Parent management training)			
NAV Tlf. 55 55 33 33			
Ruskonsulent	Oppfølging av mennesker med rusproblemer		NAV Gjerstad Tlf. 55 55 33 33
Oppfølging, veiledning og råd	Forebygge sosiale problemer, økonomisk rådgivning		NAV Gjerstad Tlf. 55 55 33 33
Økonomisk veiledning og råd	Sikre midlertidig inntekter til et forsvarlig livsopphold		NAV Gjerstad Tlf. 55 55 33 33
Økonomisk sosialhjelp	Forebyggende tiltak rettet mot ungdom	7. klasse, foreldre og elever	Skole/Skolehelse-tjenesten (Helsestasjonen) Tlf: 37 11 97 76

Ekstern tiltak/ rådgivning som kan benyttes:

Tiltak	Hva er dette	For hvem	Kontakt
Østre Agder krisesenter	Midlertidig bosted	Voksne og barn med akutt beskyttelsesbehov	Tlf. 37 01 32 80
ABUP (Afdeling for barn og unges psykiske helse) ved Sørlandet Sykehus	Samtaler og behandling	Foreldre og barn	Henvisning fra barnevern eller fastlege
HABU (Habiliteringstjeneste for barn og unge) ved Sørlandet Sykehus	Utredning	Barn med spesielle behov 0-18 år.	Henvisning fra fastlege
Familievernkontoret i Arendal	Mekling, veiledning og rådgivning	Foreldre i konflikt	Tlf. 37 00 57 80
Alternativ Til Vold (ATV)	Hjelp til voldsutøver/utsatte	Voksne i voldelige forhold	Tlf. 46 88 94 95
Konsultasjonsteam i Arendal (BUFETAT)	Anonym drøftningsarena ved rusproblematikk	Kommunale instanser som jobber med barn og unge	Tlf. 46 88 94 95
Statens barnehus	Kan gi råd/veiledning til foreldre og ansatte. Gjennomfører avhør av barn	Barn utsatt for vold/overgrep	Tlf. 99 25 71 61
Stine Sofie Stiftelsen	Oppholdsted/kurs og mestringssenter for voldutsatte barn og unge.	Barn og unge utsatt for vold/overgrep sammen med sine trygge voksne og søsken.	Tlf. 45 97 38 20

SAMTYKKEERKLÆRING

Ved innhenting, overføring og utveksling av nødvendig informasjon angående

(Navn):

MÅL: Familier får tverrfaglig og helhetlig hjelp.

Opplysninger skal være begrunnet og ikke omfatte flere opplysninger enn det som er nødvendig av hensyn til formålet.

Samtykket gjelder for (sett kryss):

Hva	Kryss	Beskrivelse av formålet/spesifiser
Helse		
Trivsel		
Fag		
Atferd		
Annet		

Jeg godkjenner at taushetsbelagte opplysninger om meg/og mitt barn kan utveksles mellom enhet/tjeneste (eks. barnehage, skole, skolehelsetjeneste, PPT, flyktningestjenesten m.fl.):

.....
.....
.....

Tidsrom(maks to år): Fra dato: Til dato:

Sted / dato:

Underskrift foresatt (med foreldreansvar):

Underskrift foresatt (med foreldreansvar):

Anbefalt referanse angående taushetsplikt og samhandling:

KS (2013) Veileder: Taushetsplikt og samhandling i kommunalt arbeid for barn og unge- ungdom og familier:

<http://www.ks.no/globalassets/vedlegg-til-hvert-fagomrader/utdanning-og-oppvekst/skole/taushetsplikt---veileder-a4-ny-versjon-2013.pdf>

For mer informasjon.

Gå inn på www.gjerstad.kommune.no/barn-og-unge/